

*Ce hočeš veljati
za sodobnega ka-
toličana, naroči in
podpri naš domači
katoliški tisk!*

NOVINE

SLOVENSKE KRAJINE

Letna naročnina:
na skupni naslov 28 din,
na posamezni 36 din,
za inozemstvo 84 din,
z „M. listom“ 110 din,
za Ameriko 3 dolare
Štev. položnice 17-974
Najmanjši oglas 16 din.
Rokopise ne vračamo.

Uredništvo: M. Sobota, Križeva ul. 4

Izhajajo vsak četrtek za naslednjo nedeljo

Uprava: M. Sobota

Važno sodobno delo v sedanjem času

Odkar živi človek na zemlji, je imel v vseh časih važne naloge in dolžnosti. Toda te naloge so bile v različnih dobah različne. So bili na priliko časi, ko je bilo najbolj važno to, kak viteški železen oklep je kdo nosil, kje so zagoreli kresovi po naših gričih in oznanjali turško nevarnost in če hočeš biti danes v vsakem oziru sodoben, se pač moraš obleči po najnovejši modi.

Mi pa pravimo: Če hočeš biti res sodoben katoličan, boš podprl in širil katoliški tisk. S tem boš na najlepši način dokazal svojo katoliško zavednost.

Prava reč, si boš morda mislil! Saj sem naročnik našega lista in ga redno plačam vsako leto in to pove, da nisem brezbrizen katoličan.

Imaš prav, toda samo deloma. Kajti katoliškega časopisa ne podpreš samo s tem, da ga naročiš in ga priporočaš drugim, ampak če hočeš biti res sodoben katoličan, boš kot sotrudenik sodeloval s članki ali vsaj dopisi pri našem časopisu.

Na, sedaj pa še to! Zakaj pa imamo urednika? On ima največ časa in tudi poznanje za to! Ne rečem, kakšno zanimivo novico bi že napisal, ampak članek — to pa ne. Ne gre! In tudi sposobnosti nimam za to!

Vidiš, tu sva pa se znašla oba na isti ravni. Da nimaš sposobnosti, tega mi ne moreš prikriti! Le poglej! Kadarkoli vzameš časopis v roke in naletiš na to in ono novico ali članek iz tvoje fare, si kar nehote misliš pri sebi: jaz bi pa to nekoliko drugače napisal.

Vidiš, da čutiš v sebi spodobnost, ker znaš dobro presojati. Popolnoma prav. Urednik je pametne in resne sodbe vesel.

Zato pa le primi za pero, poskusi napisati in bo šlo. Sprva morda malo bolj okorno, pero ti bo škripalo, pozneje se pa boš kar gladko odrezoval. Le vprašaj druge, kako gladko jim teče pero sedaj!

Pa boš se še morda obotavljal, češ, kar napišem, bo najbrž vse tako „zveznjeno“, kakor bi se črke mesarile med sabo na bojnem polju.

To te naj nikar ne straši. Če res včasih pozabiš postaviti piko na pravo mesto ali obesiti vejico ob kakih besedi ali začneš z malo začetnico, to kar prepusti uredniku, ki bo, čeprav z rosnatim čelom, razvrstil v urejeno vrsto besede in črke.

Seveda moraš paziti, da bo snov primerna za časopis in pisana tako, da čitatelja ne bo odbijala, ampak nasprotno, da bo vsak z zanimanjem čital do konca.

Živimo res v zmešanih časih. Ne vem, kaj vse bi človek dal, da bi smel le nekoliko odstreti zaveso in za hip pogledati v razvoj bodočih dogodkov. Zato dandanes ljudje veliko, zelo veliko čitajo in to kar vse vprek. Tako, da naš kmetski človek čita brez posebne težave dnevnik. Prav. Saj je ravno časopis tisti, ki ti utrjuje vero, dramati zavest in vliiva pogum, da z vedrim pogledom zreš v bodočnost. Časopis pa, ki bi sejal črno malodušnost pod najrazličnejšimi pretvezami, je boljše, da ga ni. Kajti tudi brezbrizni listi so po navadi tudi nasprotni veri. Vidiš, ti imaš na vasi mnogokrat dostop do takih oseb, ki se duhovnika ali izobraženca že oddaleč izogibajo in imaš na ta način priliko videti stvari, ki bi zelo zanimalo javnost.

Tako se pred tabo razgrinja lepo polje, ki ga boš obdeloval na sodoben način: da postaneš sotrudenik pri našem, katoliško usmerjenem listu.

Papež Pij XII. o pogojih novega reda in miru na svetu

Sveti oče Pij XII. je zadnji sv. večer sprejel kardinale, ki so mu prili želel božične svetke in novo leto. Sv. oče se jim je zahvalil s kratkim nagovorom, v katerem je med drugim dejal:

„V sedanji vojni, prav posebno še po vojni, je dolžnost Cerkve, da posveti vse svoje sile zato, da se ozdravijo rane, ki jih je zadala ta vojna. Moja očetovska skrb se obrača zlasti k vojnim ujetnikom. Srečen sem, da morem svoje tolažilne besede nasloviti tudi na nje.“

Že lansko leto sem povedal svoje mnenje o pogojih in osnovah, na katerih bi slonel resničen mir. Te moje besede veljajo še danes.

Pogoji vsakega novega reda so:

1. Treba je predvsem premagati sovraštvo, ki danes razdvaja narode.
2. Treba je premagati medsebojno nezaupanje.
3. Ovreci je treba načelo, da je

pravica zavisna od koristi in da pravico ustvarja edinole sila.

4. Treba je odstraniti vse vzroke sporov, nastale med narodi in državami na področju svetovnega gospodarstva. In sicer tako, da bo vsak državljan živel in napredoval v življenju, ki ustreza človeškemu dostojanstvu.

5. Premagati je treba mrzlo sebičnost. Na njeno mesto mora stopiti bratovsko sodelovanje, v katerem bodo vsi narodi varno uživali svojo svobodo in neodvisnost.“

Potem je izrazil svojo gorečo željo, da bi bila ta vojna čimprej končana.

„Upam, da bodo odgovorni voditelji držav našli pravično rešitev, ki bo žele ustvarila novo ureditev sveta tako, da bo za vse narode vrec sreče in blagostanja.“

Omenjene besede so navzoče globoko ganile.

Bardija je padla

Angleške vojne ladje prodrle v luko Bardijo

Na afriškem bojišču so Italijanske čete v Libiji 20 dni branile zelo važno mesto ob morju *Bardijo*. Dne 5. jan. pa je zavihrala na hiši guvernerja v Bardiji angleška zastava. Italijanska vojska se je morala vdati premoči angleških čet. Pet italijanskih generalov je bilo ujetih in prek 30.000 italijanskih vojakov. Tako je že sedaj ujetih 70.000 italijanskih vojakov. Zapolnili so tudi mnogo tankov, dočim so Angleži pri tem napadu izgubili le 500 vojakov.

Tako so Angleži že dosedaj vzeli Italijanom v afriški Libiji že dve luki:

Solum in Bardijo. S padcem tega mesta so vsaj za letos Angleži prepredili Italijanom vpad v Egipt.

Seveda tudi ves ameriški tisk navdušeno pozdravlja ta angleški uspeh.

Presekana cesta Bardija— Tobruk

Čete pomorskih strelcev svobodne francoske armade v Afriki so presekale cesto, ki vodi iz Bardije v Tobruk.

Politične vesti

Predsednik bolgarske vlade Filov na Dunaju. Prejšnji teden je potoval predsednik bolgarske vlade Filov na Dunaj in nato v Salzburg, kjer se je sešel z nemškim zunanjim ministrom von Ribbentropom in drugimi odličnimi državniki. Kakor so poročali listi, je imelo to potovanje namen, da spravi v sklad nemške težnje z razvojem dogodkov na jugovzhodu. Nemške čete bi namreč rade dobile prehod skozi Bolgarijo, da bi na ta način neovirano lahko prišle do Egejskega morja in do Turčije. In po zlomu Turčije v Afriko, kjer bi zlomile angleško moč. Na ta način bi bila Bolgarija, ki je bila do sedaj ob strani, zopet potegnjena v območje veselil. Toda Turčija in Sovjetska Rusija ne gledata na ta razvoj brezbrizno, ampak pazno stojita na straži, da ne bi mogle nemške čete kršiti njihovih življenjskih prostorov ob Črnem morju. Zdi se pa, da ves položaj na jugovzhodu zavzema s priložnostem nemških čet v Romunijo zelo ostre oblike.

Nasprotno pa v Franciji sami nemškim četam ne delajo toliko težav. Nemčija kratkomalo zahteva za svojo uporabo vsa francoska sredozemska pristanišča in če jih ne bo dobila mirnim potom, si jih bo pač prisvojila z orožjem. Nekateri celo domnevajo, da bo Nemčija vsak čas zasedla vso francosko ozemlje. Edino francoska armada v Afriki, ki ji poveljuje general Weygand, dela Nemcem veliko preglavice. Kajti ta armada v svoji odločnosti noče ničesar slišati o ponovnem in še večjem ponižanju Francije in se bo bo-

rila do zadnjega moža za čast in svobodo svoje domovine.

Iz vsega tega pospešenega delovanja nemške politike na vzhodu in zahodu je razvidno, da hoče Nemčija čimprej končati vojno, še predno bi Amerika mogla priti Angliji na pomoč. Kajti zadnji Rooseveltov govor je jasno povedal, da je usoda Amerike odvisna od tega, ali bo Anglija zmagala ali ne in da zato mora Amerika na vso moč podpirati Anglijo. Toda popolna pomoč Amerike Angliji bo prišla šele v letu 1842. Zato bi Angleži vojno radi zavlekli. Vsa znamenja pa kažejo, da hočejo Nemci zmago že prej odločiti, predno bi mogla Amerika Angliji dati vso pomoč. Kakšna bo pa odločitev, še nihče ne ve.

Sovjetski poslaniki v Beogradu, Budimpešti, Sofiji in Bukarešti odpotovali v Moskvo. Sovjetski poslanik v Beogradu Plotnikov je odpotoval preko Budimpešte v Moskvo. V Budimpešti mu je pridružil tovariš iz Budimpešte, sovjetska poslanika v Romuniji in Bolgarski sta že prej odpotovala v Moskvo.

Po bojiščih

Angleško-italijansko bojišče. Pretekli teden so bili v Afriki veliki boji za italijansko trdnjavo Bardijo v Libiji, ki so jo Italijani hrabro, a brezuspešno branili. Pač pa so Angleži napravili napad tudi na pristanišče Tobruk, ki leži 100 km od Bardije in kamor so prišli Angleži z motoriziranimi odelki, da na ta način odrežejo pot italijanski armadi. Značilno za to bojišče je bilo

tudi to, da so prišli nemški letalski oddelki Italijanom na pomoč.

Grško-italijansko bojišče. Na tem bojišču je bilo pretekli teden počasno napredovanje grških čet, združeno z velikimi in hudimi boji. Grške čete hočejo na vsak način priti do morja in tako presekat italijansko armado.

Angleško-nemško bojišče. Kakor je nemški kancler Hitler že v novoletnem govoru najavil, hoče Nemčija letos končati vojno z veliko zmago. Zato so takoj v novem letu začeli s strahotnim, do sedaj največjim letalskim napadom na London, ki je povzročil ogromno požarov v središču mesta. Toda tudi Angleži niso držali križem rok. Že naslednji dan so vrnili Nemcem ta letalski obisk s strašnim letalskim napadom na Bremen, kjer so zažigalne bombe napravile ogromno škodo. Nato so Nemci zopet prišli z zažigalnimi bombami nad angleško mesto Cardiff, Angleži pa so jim vrnili s ponovnim napadom na nemško luko Bremen, ki so jo menda popolnoma razdejali. Nemci so nato napadali angleške vojne in trgovske ladje, angleška letala pa nemško izvozno luko Brest, kamor so vrgli veliko bomb.

Indija je postala orožarna za angleško kraljestvo. Mnogi bogati indijski maharadže (vladarji) darujejo milione in milione za nabavo bojnih letal. Čeprav so ti vladarji samostojni in imajo v upravi četrtino Indije s približno 130 milijonov prebivalcev. Ti kraji niso pod angleško oblastjo, a vendar vsi brez izjeme nudijo Veliki Britaniji pomoč. Ravnotako dela v Indiji nad pol milijona ljudi v tovarnah za orožje in pravijo, da bo Indija dala že letos 3000 tankov.

Središče Londona — City — je popolnoma razrušeno. Nemška letala so vrgla toliko razstrelilnih in zažigalnih bomb na središče Londona, da ni več nobena zgradba nepoškodovana na prostoru 2 km². Le katedrala sv. Pavla in nekaj ulic še stoji. Drugače so pa same ruševine, ki jih ovija dim.

Na znanje vsem naročnikom „Novin“

Tej številki „Novin“ smo priložili nove položnice, ki se glasijo na Katoliško tiskovno društvo, ki je postalo lastnik „Novin“. Da ne bo na koncu leta nepotrebnih neprilik, je najboljšje, da čim prej storite svojo dolžnost in nakažete letošnjo naročnino naprej, po položnici ali pa pri širitelju. S tem boste razbremenili nas in tudi sebe obvarovali neljubih ope-minov, zlasti pa boste s tem najbolj podprli in omogočili izhajanje našega lista. Vemo, da si vsi želite, da bi naš list izhajal osemstransko kakor je bila lepa zadnja številka, najbolj si pa tega želi urednik sam, ker bi na ta način mogel nuditi mnogo več gradiva svojim čitateljem. Torej na delo! Če bo število naročnikov doseglo zaželjeno število, vam bomo vsak teden dali do rok osemstransko številko.

Kar se tiče uprave „Novin“, sporočamo, da se je sedaj uprava „Novin“ preselila v M. Soboto, Križeva ul. 4. kjer je tudi uredništvo.

Vse dopise, naročila, reklamacije pošiljajte na omenjeni naslov. Le naročnino za l. 1940. pošiljajte v Črensovce. Uprava.

≡ NEDELJA ≡

Sv. Družina

Ko je Jezus dopolnil dvanajst let in so po običaju praznika šli v Jeruzalem ter se po končanih prazniških dneh vračali, je ostal deček Jezus v Jeruzalemu in njegovi starši tega niso opazili. Mislilec, da je pri družini, so šli dan hoda in ga iskali med sorodniki in znanci. In ko ga niso našli, so se vrnili v Jeruzalem in ga iskali. Po treh dneh so ga našli v templju, ko je sedel sredi učiteljev, jih poslušal ter popraševal. In vsi, ki so ga slišali, so strmeli nad njegovo razumnostjo in njegovimi odgovori. Ko so ga ugedali, so se zavzeli in njegova mati mu je rekla: Sin, zakaj si nama to storil? Glej, Tvoj oče in jaz sva Te z žalostjo iskala. — In rekel jima je: Kaj sta me iskala? Nista li vedela, da moram biti v tem, kar je mojega Očeta? — Toda ona nista razumela besede, ki jima jo je rekel. In vrnili se je z njima ter prišel v Nazaret in jima je bil pokoren. In njegova mati je vse te besede ohranila v svojem srcu. In Jezus je napredoval v modrosti in starosti in milosti pri Bogu in pri ljudeh. (Lk. 2, 42—52.)

V splošnem propadanju današnje družine nam sv. Cerkev danes stavi pred oči Nazaret in v Nazaretu tisti skromni dom, v katerem živi in deluje troje najsvetejših src: Jezus, Marija, Jožef.

Kako je Kristus v svojem življenju pokazal, da mu je družina in družinsko življenje pri srcu!

Sam je hotel, da živi v družini ter v njej preživi svoje mladostno življenje do svojega javnega nastopa. Saj je s svojo navzočnostjo na svatbi v Kani posvetil začetek in ustanovitev družine.

Še več. Njegovo srce je vedno bilo za družino, njene križe, družinske nadloge. Prosil ga je kraljevi uradnik za bolnega sina, prosila ga je žena Feničanka za obsedeno hčer, potožil mu je predstojnik shodnice, da mu je bolna hčerka, prosil je oče za bolnega sina... nihče ni prosil zaman. Ozdravljen je bil uradnikov sin, rešena obsedena sin in hči, oživljena Jairova hčerka, vdova v Najmu pa niti prosila ni, solz jokajoče vdove so ganile Gospodovo srce in vesela in srečna se je vrnila mati z obujenim sinom domov.

Da pa bo lepo, zares lepo v družini, opominja apostol: *Oblecite pristrčno usmiljenje, dobrotljivost, ponižnost, skromnost in potrpežljivost.* To so družinske čednosti, ki ne le da omogočajo življenje v družini, ampak

Zimska pomoč v Lendavi

Že meseca avgusta minulega leta so Lendavčani mislili, kako v nastopajoči zimi pomagati številnim okoliškim revnim družinam. Na pobudo trgovcev gg. *Jurija Novaka in Žige Weiss* je organiziral g. katehet *Verbajnsak* zimsko pomoč za Lendavo in bližnjo okolico. V ta namen se je ustanovil posebni akcijski odbor pod predsedstvom g. sreskega načelnika. Začeli so takoj z zbiranjem pristovoljnih prispevkov tako, da je že pred Božičem bilo obdarovanih prek 150 najrevnejših družin s potrebnim kurom.

Vendar s tem še delo odbora zimske pomoči ni bilo končano. Pogled odbora je šel tudi naprej v letošnjo pomlad, ki bo radi lanske slabe letine marsikteri družini prinesla naravnost stradanje. Odbor zimske pomoči namerava nakupiti tudi nekaj zrnja za moko, ki jo bo v zgodnji pomladi prodajal po zelo znižani cenii revnim družinam.

Da pa je mogel odbor zimske pomoči izvesti to veliko socijalno delo, gre predvsem iskrena zahvala vsem plemenitim darovalcem, ki tudi sicer ob vsaki taki priliki kaj radi pokažejo svoj socialni čut in pomagajo svojemu bližnjemu — trpinu. Nekateri so darovali prav lepe vsote kakor Weiss Žiga, Pollak Emil, Tovarna dežnikov,

Našička, Križevačka imovna občina, Dolnjelendavska hranilnica, apotekar *Himmelsbach J.*, dr. Klar Franjo, dr. Peterlin Makso, Schwarz Moric, pa tudi mnogi drugi darovalci niso zastajali za premožnejšimi, saj ni bilo nobenega, ki bi daroval manj kot 100 dinarjev.

Tudi sicer je preskrbljeno za tukajšnje reveže. Za lendavske uboge skrbi po načinu Vincencijevih konferenc dobrodelno društvo sv. Katarine pod modrim vodstvom predsednika in župnika g. *Štefana Bakana*.

Siromašni otroci treh tukajšnjih šol pa dobivajo vseh pet zimskih mesecev — zdaj že osmo leto — dnevno brezplačno toplo kosilo v tukajšnji siromašni kuhinji, ki jo z vso požrvalnostjo oskrbujejo tukajšnje šol. sestre pod vodstvom g. kateheta *Verbajnsaka*. Dnevno razdelijo povprečno 160 porcij.

Meseca februarja lanskega leta je obhajala ta socijalna ustanova svoj prvi in tihi jubilej: v teku sedemletnega obstoja je razdelila 100.000 brezplačnih kosil in večerij. Tako zopet in zopet pokažejo Lendavčani, zlasti še trgovci in obrtniki, da imajo razumevajoče srce za siromašne družine, zlasti pa njihove najmlajše in z darežljivimi rokami otirajo bratovske solze trpečemu bližnjiku.

Nerodni red vožnje na progi Maribor-M. Sobota

Dobili smo most čez Muro na Petanjcih. Vemo, da je to sad uvidevnosti našega bana dr. Marka Natlačena. Mi smo in mu ostanemo za to, kakor tudi za druge naklonjenosti — zares hvaležni.

Da je bil ta most zelo potreben, dokazuje promet na njem. Le oglejte si ga katerikoli dan ali noč. Nikoli ni

tudi ustvarjajo srečo in zadovoljnost v hiši. Usmiljenje ali sočutje naj imajo družinski člani drug z drugim. Dejansko naj pomagajo onemu, ki trpi.

Dobrotljivost, našteva dalje apostol. Da smo dobri, da dobro hočemo in storimo. Ni treba veliko. Često je dosti ena beseda.

Ponižnost mora vladati v družini. Kak bi bilo življenje v hiši, če bi se drug nad drugim znašali?

Skromnost je na vsak način potrebna v družini. Koliko nezadovoljnosti je pri tisti hiši, kjer ne poznajo skromnosti!

Ker ni človeka brez trpljenja, ker ni hiše brez križa, priporoča apostol potrpežljivost. Prenašajte drug drugega in odpuščajte si.

prazen in kaj šele bo, ko ne bo pomankanja benzina ter bo popustil tudi mraz... Z eno besedo, most čez Muro je ogromna pridobitev za vse Pomurje, zlasti pa za Maribor.

Ta most je omogočil tudi dnevni avtobusni promet, ki veže Slovensko Krajino z Mariborom. Na progi Maribor—Sobota vozi avtobus sedaj že dnevno dvakrat in to iz M. Sobote v Maribor in obratno. Kdor se je vozil z avtobusom na tej progi, ve povedati, da je avtobus Mestnih podjetij Maribora velik, udoben, za prevoz zares pripraven. Le tu in tam, zlasti v smeri Sobota, ni dovolj mesta na njem. Pa nič zato! Šofer se iz Sobote vrne po potnike, ki zaradi prenatrpanosti niso mogli na voz. Vse to je kljub temu ali onemu — prav.

Prav za prav vendar le ni vse prav, kajti vozniki zastopa le mariborske interese. Namreč: interesi prizadetih so osredotočeni v Mariboru in v Soboti. Oni, ki hodijo po opravkih v Maribor, imajo na razpolago avtobus, ki vozi iz Sobote ob 7:30 h in se vrne ob 19:30 h. Torej, imajo dovolj časa, da opravijo vse svoje po-

sle in razmečejo ves svoj denar po Mariboru.

Drugi, ki gravitirajo (težijo) v Soboto v ambulanto v banovinski bolnici, o okrožni dispanzer ali obisku jejo svoje v bolnici ali pa gredo po opravkih na okrožno sodišče, v razne urade ali pa nakupovat itd., še daleč nimajo tako ugodne zveze. Namreč z avtobusom se vozijo v smeri Maribor—Sobota, kamor ta privozi ob 9:45 h in se že vrača po 11 uri. Torej imajo na razpolago lepih 2 1/2 uri. Za potnike iz ljutomerskega sreza — zastopani so zlasti oni iz gornjemradgonskega področja — je to zelo malo časa. Tudi ne morejo ničesar opraviti v Soboti, ker se na določeni čas, za obisk v bolnici, pri okr. dispanzerju, za razprave pri okrožnem sodišču itd. vozniki sploh ne ozira. Čas med prihodom in odhodom avtobusa je torej neroden in tudi nezadosten.

No, ne bodimo tudi ozkosrčni! Kakšen dinarček prometa pa si zasluži tudi slovenska Sobota, ko ga obmejnemu Mariboru privoščimo v izobilju! Pa dijaki iz področja Slatina Radencev itd., zakaj se ti ne bi mogli voziti z avtobusom v Soboto v gimnazijo, katera je že popolna, pa tudi v trgovsko šolo? Zakaj morajo ti v tej zimi kolesariti? Železnica to upošteva, zakaj ne bi tudi avtobus? Oh, oni mesečni potnik, ki sili na popoldanski brzovlak v Maribor, se lahko odpelje iz Sobote tudi z vlakom! Morda pa se moramo ozirati tudi na udobnosti nekaj Mariborčanov, ki jim po veljavnem voznem redu ni treba zgodaj vstajati, saj so lahko ob 8 h že na deželi, a ob 14 h pa zopet doma! No, zakaj ne bi bile upoštevane težnje siromašnega kmečkega prebivalstva iz Slovenskih goric itd., ko bi pri tem bilo treba v Mariboru le za 50 minut prej vstajati, avtobus pa bi privozil nazaj za komaj 2 uri pozneje. Ali je to nalašč tako, naj gravitira vse-vse v Maribor? Drugega primera pa res ne vemo, ki bi zagovarjal današnji zadevni voznik red.

Zato, gospod urednik, smo mnenja, da je nujno potrebno, da vozi oni avtobus iz Maribora v Soboto tako, da bo ob 7:50 h v Soboti, od koder se naj vrne ob 13 h. Tako pa bo zares vse prav!

Veste gospod urednik, nam se zdi, da je pri današnjem voznem redu podeželje z M. Soboto upoštevano le kot „peto kolo“.

Kaj pravite?

Mlin na prodaj.

15. februarja se bo vršila v Ormožu na sodnji dražbi Petovarjevega mlina. Sem spada hiša z gospodarskim poslopjem in milnom, koruznjak, njiva, travnik in pašnik.

Prah Maks:

Ob novi maši v Sremu

Ves popoldan je minil v pripravah na drugi dan, toda vse v manjšem obsegu, kakor je to navada pri naših novih mašah. Tu se je sicer morilo na živeti in skubilo na mrtve, a krasilo pa zelo skromno. Le v cerkvi je bilo par vencev, zunaj pa o kakih slavolokih po našem okusu ni bilo nikjer ne duha ne sluha. Svoje hiše so vaščani pobelili, to je pa bilo tudi vse, kar so prispevali k okrasitvi za to slovesnost.

Protiv večeru so prišli ostali gostje iz vseh krajev. Bil je tu še naš drugi znanec iz vojske g. Nikola Erdeli, zagrižen zagovornik pravic svojega naroda, ki je ob vsaki dani priliki spravljal še v Zagrebu mnoge ruske slovanofile (= ljube) v obupne zadrege do sramežljive rdečice nepremagljive nevednosti. Bil je tu bogoslovec Mudri Ura, neviden organizator (vodja) v prosvetnem domu, ki ga je zgradil tamkajšnji šolski upravitelj Kostelnik, ki ga je po posredovanju pokojnega škofa Njaradija s še neko drugo učiteljico na isti šoli odlikoval sam papež XI. s križem „Pro ecclesia et pontifice“ (zaslužen za cerkev in papeža). Prišel je iz Zagreba škofijški arhivar g. Petranović, iz uredništva „Hrvatske Straže“ pa g. Gárapic. Iz Ruskega Krstura je dospel mladi doktor Bukatko, ki je študiral v Rimu in bil z novomašnikom nekaj časa tovariš na zagrebškem vseučilišču.

Že pri večerji, ki je bila prirejena bolj za omejeno število povabljenec, se je razvil živahen pogovor med nami. Pozornost smo vzbujali predvsem mi Slovenci, ki nas je vodil asketsko (poduhovljeno) vitek tovariš Pečar Franjo, znan že kar tisti večer med omizjem vsled vročih tujskolegijskih popotovanj po Afriki kot „beduin“, tovariš Adolf Piki se je pa poglobil ob sremskih specijalitetah v trezno opazovanje fotografiskih objektov (predmetov) za naslednji dan.

Zjutraj ob 5. uri so začeli zvonovi vabiti na „Jutranjo“, molitev vzhodne cerkve. To je za ljudstvo nekaj podobno dolgočasnega kot so pri naših stolnih cerkvah recitacije (skupne molitve) kanonikov (najbližjih škof. duhovnikov). Okrog pol 10. ure pa so dvignili uglednejši možje v cerkvi bandere in vse zbrano ljudstvo se je podalo v procesiji pred župnišče, bivališče novomašnikov.

Vrsta odličnih duhovnikov, sorodnikov in sosedov je stopala v grških cerkvenih oblačilih do praga hiše, kjer je že ves nemiren čakal novomašnik, ob njegovi strani pan matka v beli obleki, s križem, ki mu ga je dal njegov pridigar. Majhen nagovor, toliko da je padla rosa na oči in že se je zvrstil sprevod nazaj v cerkev, kjer je iz kora donelo prekrasno petje domačega cerkvenega zbora. Lep je latinski „Ecce sacerdos magnus“ (Glejte, veliki duhovnik), ali slovenski „Novomašnik bod' pozdravljen“, toda človeku se zdi, da je v teh pesmih vse preveč melodija (napev) italijansko jasno odprta, ne da bi nje-

gova vsebina prevzela duše tudi nepovabljenec, samo navzočih.

Tu pa so med mašo doneli res slovanski otožno - mehki glasovi sopranov preko globokih basovskih prepadov in lahko prehodnih tenorskih vzpetin ob spremljavi nežno vezajočih altov. Tova-me je opozoril na sličnost slavnega Cirilo-Methodovega kora iz Zagreba.

Mladi duhovnik je ob asistenci (strežbi) 8 duhovnikov, tudi svojega očeta — dekana, pel vznešeno svojo prvo svečano sveto liturgijo, po našem sveto mašo, — po starem častiljivem grškem obredu.

Po sveti maši je bilo darovanje kakor pri nas, le da so gostje nekoliko manj skopi kot Prekmurci ob podobnih prilikah. Novomašni blagoslov pa delijo enako kot v Slov. Krajini z razliko, da je tu novomašnik polagal roke na glavo vsakega posameznika, pri nas pa le ne glave sorodnikov, duhovnikov in včasih tudi ostalih svatov.

Ljudje v cerkvi so s svojimi dragocenimi oblekami razodevali bogastvo Srema, največ seveda vitka dekleta, ki so se ob sončni svetlobi svetlikale v svoji raznobarnih svilenih krilih kot pisani metuljčki na zelenih livadah pod svobodnim soncem. Fantje se ponašajo z izredno fino izdelanimi narodnimi vezinami na srajcah in opekasto rdečimi pentljami okoli vratu.

V dvorani prosvetnega doma, ki je bila vsa zavita v rumeno-moder papir brez zelenja, kar je napravljalo na nas Slovence vtis suhote, je bilo prirejeno slovesno kosilo. Seveda ni,

razen po razpoloženju, daleč podobno našemu, ki se je že ponekod povzpelo na hotelski nivo (gosposko raven). Od slavnostno okrašenih sten so nam klicali v spomin ukrajinsko preteklost njihovi bardji (narodni pevci) od Tarasa Ševčenka „apostola pravde“, preko Ivana Franka „večnega revolucionarja“, do Marka Vovčok, ki je bila Poljako — Rusinja s pravim imenom Marija Vilenška, ki jo je mož, zaveden Ukrajinec Markovyč, pridobil za ukrajinsko književnost. Nad vratmi je strašila veselo družbo slika njihovega ubitega polkovnika v Berlinu, poveljnika „Siča“ — narodno obrambe organizacije.

Kakor pri nas med pijančki — bolj študiranimi, — je bil tudi tam za cel čas obeda izbran „stoloravnatelj“ g. Petranović iz Zagreba. Prvi je gostom nazdravil v lepi ukrajiniščini novomašnik sam, nato pa so si sledili pozdravi v hrvaščini, ukrajiniščini in slovenščini izmenoma, na veselje ter zadovoljstvo cele pisane družbe. Vmes je donela prekrasna ukrajinska zdravica: „Mnohaja ljet...“ zopet izmenoma z znano slovensko:

„Kolkor kapljic tolko let...“

Po slikanju in večernici sta se moja tovariša spretno izmuznila ljubeznivim gostiteljem in se srečno odpeljala domov, mene pa prepustila treznemu opazovanju smehljajoče se sreče mladega para gdč. Xenije Hirjovatič, sestre novomašnika in zdravnika g. dr. Djuro Papa, ki sta se nameravala naslednji dan poročiti.

(Sledi)

Ivan Bračko,

ravnatelj
nove celjske gimnazije

Za ravnatelja nove celjske gimnazije, ki so jo odprli letošnjo jesen po zaslugi velikega tvorca naših kulturnih zavodov blagopokojnega dr. Antona Korošca, je bil imenovan g. Ivan Bračko, ugledni član profesor-skega zbora dotodanje edine gimnazije v Celju in prvi ravnatelj naše gimnazije v Slovenski Krajini v letih 1919/20. S tem odlokom je prišel na odgovorno mesto mož, ki ima za seboj dolgoletno naporno vzgojno delo, mož kristalno čistega značaja, plemenita osebnost, ki ji je bilo vedno in povsod vodilo: nesebična dobrota in ljubezen.

Tega vodila se je držal g. ravnatelj še prav posebno v letih, ki jih je posvetil Slovenski Krajini. Tista leta, ki jih je preživel med nami, so eno samo nepretrgano žrtvovanje za ljudstvo, ki je stoletja bilo pritisnjeno k tlom, za deželno, ki so jo mnogi imeli za vedno izgubljeno za naš skupni narodni dom. G. ravnatelj je tedaj prišel za delo v najtežjih okoliščinah na novo ustanovljenem zavodu, ki je na papirju sicer bil, a dejansko je manjkalo vsega: našega osebja, učil, knjig in celo dijakov. Mož ljubezni, vere in zaupanja vase in v božjo pomoč pa se ni ustrašil. Soboški gimnaziji je vdihnil življenje, jo pestoval v njenih detinskih dneh, dober oče zavodu in vsakemu dijaku, ki se je vanj oziral. Vemo, da je sam hodil po vaseh in nabiral dijake. Te prosvetne nabore je vršil največkrat sredi neprijazne, sovražne sredine, saj se v tistih letih madjarska manjšina ni sramovala nikakega sredstva za dosego svojih, dobro nam znanih, ciljev. Ni čudno, če je g. direktor zapustil v naših krajih nedeljene simpatije, trdne vezi z nešteti prijatelji in se uvrstil med naše domače prvoboritelje, kakor g. Klek, rajnega dekana Bašo in druge, s katerimi ga ni vezalo samo delo za skupno narodno zadevo, marveč tudi iskreno tovarištvo in ljubezen. Saj kdor pozna g. ravnatelja, ve, da ga je mogoče samo spoštovati in vzljubiti.

Kako mu je pri srcu naša Krajina, je pokazal letos, ko je odločil, da bo njegov zavod obdaroval z božičnimi darili (v vrednosti okoli 4000 din) obmejno šolo v Kuzmi.

Na novem odličnem mestu v naši prosveti želimo g. ravnatelju predvsem, da bi mu Bog naklonil zdravje in moči. Saj uspehi ne morejo izostati, to smo videli pri nas. G. ravnatelja odlikuje strokovna izobrazba, prepojena z naravnost ganljivo ljubeznijo da vsega, kar je našega, kar je naše od vekov, ohranjeno od dedov nam po strahotnih bojih in žrtvah, naša narodna individualnost in vera; odlikuje ga srčna dobrota do svojih sodelavcev in očetovska ljubezen do zaupane mu mladine.

Še ene stvari ne smemo pozabiti: g. ravnatelj Bračko je človek, ki živi iz vere po veri. S tem je vse povedano: tu črpa ono moč, ki nevsiljivo, a vendarle s prodorno silo pri vsakem delu udarja svoj pečat in v vsaki družbi izžareva svoj blažilni vpliv. Prepričani smo, da bi take harmonično razvite krščanske osebnosti morale zasesti vsa odgovorna mesta v blagor naroda in države.

J. M.

Po Slovenski Krajini

Zahvala. Da je bila zadnja številka „Novin“ po mnogih izjavah res lepa, smo se dolžni zahvaliti vsem gospodom, ki so s svojimi tehtnimi mislimi obogatili naš list. Naj jim Bog poplača! Prav posebej izrekamo pri srčno zahvalo prevz. škofu dr. Ivanu Tomažiču za njegova lepa, jedrnata navodila, ki si jih bo osvojil naš list. — Upamo, da nam ohranijo vsi svojo naklonjenost tudi v bodoče! Uredništvo.

Duhovna podoba župnije V. Polana. Na dan novega leta so nam g. župnik povedali s prižnice, kako se je odigravalo življenje naše župnije v preteklem letu. Pred oltarjem v naši cerkvi si je obljubilo zvestobo do smrti 19 parov. Rojenih je bilo 27, umrlo pa 25. Če ne bi bilo toliko izseljencev iz naše župnije, bi nam te številke zelo, zelo veliko povedale. Število sv. obhajil je bilo l. 1940 39140. To je za Polano, ki je med najmanjšimi župnijami v Slov. Krajini (šteje okrog 1800 ljudi) zelo lepa številka. Tako pride na enega vernika, če vštete tudi otroke pred sedmim letom, 21 obhajil letno. Če pa otroke, ki še ne smejo k obhajilu, odštete, pride na vsakega vernika 27 sv. obhajil. Zlasti polanska deca dnevno prejemajo Boga v svoja srca. Odraz tega je tudi vzoren red v cerkvi in lepe enotne, skupne molitve.

Poroka. Zadnjo nedeljo v decembru sta se poročila znana prosvetna delavca v črensovski fari gđc. *Terezka Cigan*, vneta cerkvena pevka iz ugledne Ciganove družine in naš vestni občinski tajnik *Kohek Martin*. Poročil ju je v Ormožu nevestin brat g. Cigan Franc, salez. duhovnik v Ljubljani. Mlademu paru na novi poti želimo obilo cvetja pa malo trnja! — V črensovski fari se je v l. 1940. narodilo 181 ljudi, a umrlo jih je pa 92. Pred oltarjem si je priseglo zvestobo do groba 48 parov. Če bi bilo manjše število onih deklet, ki so venec svojega devišstva v zibel položile, bi bilo mnogo manj solz žalovanja in grenkega razočaranja.

Lepi uspehi našega rojaka. G. *Julij Kontler*, šol. upravitelj v Studencih pri Mariboru je imel predavanje na tečaju Pedagoškega društva v Ljubljani. Poslušalo ga je 3 ure prek 300 učiteljev. Kritika njegovega nastopa je bila več kot laskava. 28. dec. je imel na svoji šoli takozvani vzorni nastop v prvem razredu pred 100 učitelji in učiteljicami. Po nastopu je dal veroučitelj šole sledečo izjavo: „Dober katehet ne bi rečil lepše svoje naloge.“ V imenu navzočih učiteljev in učiteljic je pa učitelj o nastopu izjavil: „Sedemnajst let sem učitelj, videl

sem marsikaj, toda tako lepega nastopa še nisem videl nikoli.“ G. šolskemu upravitelju, našemu domačinu k tem in mnogim drugim uspehom prav iz srca častitamo!

Izjava. Izjavljamo, da je g. Horvat Martinu iz Bučečevca dne 5. maja 1940. pogorelo gospodarsko poslopje z vsemi premečninami in pritliklinami vred. Ker je bilo poslopje zelo slabo zavarovano ter si imenovani ne more od zavarovalnice obnoviti poslopje, se priporoča, da se mu gre na roko ter se mu hkrati dovoljuje pobiranje prostovoljnih prispevkov. — *Občina Sv. Križ pri Ljutomeru.*

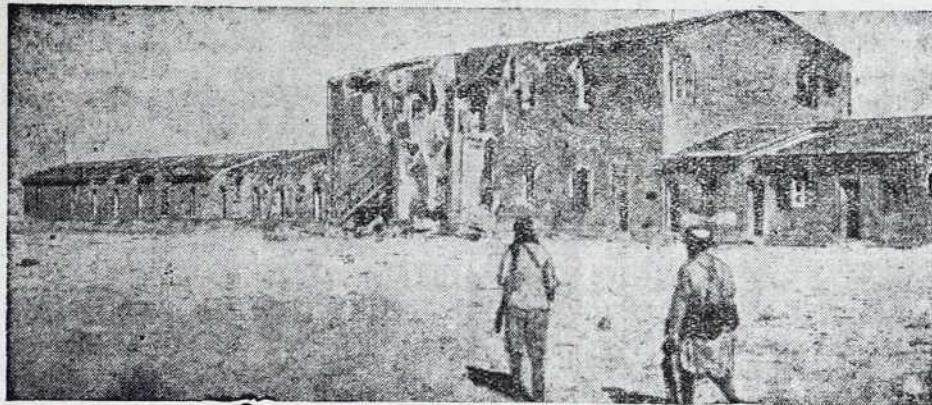
Naznanjamo vsem, ki imajo koga Nemčiji in zasedeni Franciji, da smo z novim letom ustavili pošiljanje našega lista v omenjene kraje, dokler se razmere ne izboljšajo. Mi smo pošiljali, a naročniki niso dobili do rok, ker so vse ustavili na nemških poštah. Samo pisma gredo. Kakor hitro bo mogoče, bomo pošiljali. Uprava.

Več razumevanja! Te dni sta hodili dve članici ZZZ z nabiralno polo po Soboti. Imena tistih, ki so podprli naš pokret ne bomo na veliko objavljali, pač pa jim bo naše delavstvo znalo biti hvaležno za razumevanje, ki ga imajo do delavstva. Pri tej priliki je bilo opaziti, da nekateri premožni ljudje v Soboti nimajo za domačo delavsko organizacijo nobenega smisla, dočim na drugi strani vneto podpirajo nabiralno akcijo nekega „Kulturbunda“, ki v slovenski Soboti v današnjih časih res nikakor ni potreben.

Stavbena zadruga bo zidala. Prepotrebna Stavbena zadruga v Soboti se je v kratkem času že tako razvila, da bo spomladi že zidala veliko stanovanjsko hišo. V načrtu ima tudi več enostanovanjskih hišic. Če bi imeli tako zadrugo že pred tremi leti, bi danes ne bilo tako pomankanje stanovanj v Soboti. Stavbena zadruga bo pomankanje stanovanj v doglednem času rešila. Vsa navodila dobite v Kmečki posojilnici.

Soboške ulice — drsališče. V četrtek in petek je po naših krajih začelo sicer drobno rositi, a se je ta rosa na zmrzlih tleh sprememba v led. Ulice po Soboti — zlasti Aleksandrova cesta — so bile naenkrat polne drsalcev. Po zledenelih tleh je bilo tudi sicer veliko padcev — zlasti kakr debeluhar se je stežka pobiral s tal — na srečo pa usodnih ni bilo.

Čebelarji! Podružnica Slovenskega čebelarskega društva v M. Soboti, ki je bila ustanovljena lansko leto, bo podala poročilo o dosedanjem delovanju na letnem občnem zboru dne 12. januarja 1941, dopoldne ob

Ruševine mesta Sidi el Barani ob libijsko-egiptovski meji — razrušili Angleži.

Lepo priznanje našemu rojaku za kulturno delo

Madjarski Pen-klub odlikuje vsako leto tiste, ki prevedejo kako klasično madjarsko delo v drug jezik. Letos je dobil to nagrado med Srbi g. dr. Svetislav Štefanovič, srbski pisatelj; med Slovenci pa naš rojak g. *Vilko Novak*, profesor v Kranju in g. dr. *Tine Debeltjak*, urednik „Slovenca“. Prevedla sta v lepo slovenščino Madáchovo: „Tragedija človeka“.

G. Vilko Novak že več let pogosto poroča v slovenskem tisku o madjarskem slovstvu in kulturnem udejstvanju Madjarov z namenom, da bi se med seboj bolje spoznali ter se zblížili.

Omenjena knjiga je že bila pred tedni razposlana. Krasi jo lep tisk in oprema, a še lepši prevod. Izšla je v založbi ljudskih iger v Ljubljani.

Ta prevod je zelo ugodno ocenil v „Nyugat“ tudi naš rojak - pesnik dr. *Avugst Pavel*, profesor v Szombathelyu, v „Jugoslovanski madjarski Reviji“ pa *Golia Pavel*, ravnatelj ljubljanskega gledališča.

G. profesorju Novaku tudi mi čestitamo in mu želimo mnogo uspehe pri nadaljnjem delu!

S tem je madjarski Pen-klub tudi javno priznal, da je slovenščina samostojni narodni jezik.

Tedenski koledar

Januar

12	Nedelja	Sv. Družina; Alfred, opat
13	Ponedeljek	Veronika, devica; Juta
14	Torek	Hilarij; Feliks
15	Sreda	Pavel, puščav.; Maver, opat
16	Četrtek	Marcel, op.; Bernard, m.
17	Petek	Anton, pušč.; Marijan, m.
18	Sobota	Stol sv. Petra v Rimu; Priska

9 uri v delavskem domu v M. Soboti. Namen podružnice je, da pospešuje čebelarstvo v svojem območju s tem, da prireja predavanja, tečaje in slično, vzdržuje za svoje člane zalogo čebelarskih potrebščin in posreduje pri razpečavanju čebelarskih pridelkov itd. Vljudno vabimo vse člane in ostale čebelarje, da se občnega zbora v čim večjem številu udeležijo. Čebelarji, ki še niste člani podružnice, pristopite čim prej in v čim večjem številu, da bomo v naši skupni organizaciji izboljšali naš položaj. Članarina znaša 40 din na leto. Prijavite se na občnem zboru. — Odbor.

Nabrala je za Rafaelovo družbo v Črensovcih Ekspozitura Kobilje 53-50 din.

Poroka. Dne 26. decembra 1940, se je poročil v Čakovcu g. Janko *Habacht* z gđc. *Ružico Kovač*. Mladženec je sin Habachta Janoša, ki je bil učitelj v Beltincih, na Hotizi in šol. upravitelj v Radmožancih. Da bi bilo srečno!

Gibanje prebivalstva v l. 1940. na Hotizi. Lansko leto je bilo rojenih na Hotizi 31 otrok, umrlo jih je 17, a zakonski stan si je izvolilo 6 parov. Obhajil je bilo prek 14.000.

Prosvetno polje

Fantovski odsek na Kobilju je priredil na sveti večer v šolskih prostorih lepo duhovno igro „Vrata“, ki je napravila za vse gledalce lep vtis. Izredno veliko ljudi je prišlo gledat to igro. To jasno kaže, če se bodo igralci vedno tako potrudili, ne bodo nikdar igralci v zadregi za gledalce, čeprav bo igra duhovne vsebine. Igro je vodil domači g. upravitelj.

Mladinska JZ na Tišini je imela zadnjo nedeljo lepo žalno spominsko slovesnost za pokojnim dr. Korošcem. Domači g. kaplan Gutman je povdarjal predvsem njegove zasluge za mladino in narod, kakor tudi njegovo odločnost in neustrašenost v borbi ta narodne pravice.

Socijalni tečaj za naše delavstvo

Podružnica ZZZ v Soboti je priredila, dne 28. in 29. decembra 1940. socijalni tečaj za strokovno delavstvo. Tečaja se je udeležilo prilično 50 delavcev iz vse Slov. Krajine. Tako predavatelji, kakor udeleženci tečaja so vsa vprašanja temeljito predelali, kar je razvidno iz debate (razgovora), po vsakem predavanju. Tečaj je zapustil med delavstvom mnogo koristnih sadov.

Za zaključek tečaja se je v nedeljo 29. decembra dopoldne vršilo veliko zborovanje strokovnega delavstva. To zborovanje je pokazalo, da je ZZZ v Soboti vzrasla in dorasla tako, da je v bodoče treba z njo računati pri vseh socijalnih in gospodarskih vprašanjih. O zborovanju samem bomo obširneje poročali prihodnjič.

MALO ZA SMEH

Najboljša iznajdba.

„Zares čudovito je, kaj vse so v zadnjem času iznašli. Brzobjav brez žice, vozila brez konj, smodnik brez dima. Zdaj je samo še enega treba.“

„In kaj naj bi to bilo?“

„Dota brez žene!“

Zaradi velike zaloge

manufakturnega blaga

dobite za snehe:

kreppdenschine od 20— din naprej
krepmarokin od 30— din naprej
satino svila svetla od 40— din naprej
v različnih barvah in vzorcih, hakor tudi drugo blago, še vedno najceneje v trgovini
FERDO HORVAT, Bogojina

Za novo sezono prinašamo

RADIOAPARATE

Minerva, Orion, Körting, Sachsenwerk, Hornyphon, Mende, Braun, Graetz, z dvoletnim jamstvom.

Baterijski aparati so opremljeni z D elektroni, delujejo brez akumulatorja. • Predvajanje aparatov brezobvezno - ceniki franko.

Dolgoročno odplačilo!

RADIO NEMEC

M. SOBOTA

Kako se vodijo borbe v zraku

Resnična slika zračnih bojev je čisto drugačna, kakor jo dobimo iz kratkih, suhoparnih uradnih poročil, ki so pač vedno enaki in nam ne nudijo vpogleda v grozno žaloigro, v prizore iz neizprosne boje na življenje in smrt, v velik mitvaški ples visoko gori med nebom in zemljo.

Uradna poročila o angleško-nemških bojih nad Rokavom in nad obalami okrog njega so res kratka in do skrajnosti hladnokrvna, toda priznati moramo, da je v zgodovini vojská le malo primerov, ki bi jih mogli vzporejati in primerjati s temi boji. Iz vedno enakih poročil bi človek mislil, da so tudi ti boji vedno enaki in da niso nič posebnega. Tako predstava bi bila popolnoma zmotna. Človek nadalje misli, da je moderna vojna, vojna strojev in tehnike, vrednost vojaka pa da ostaja daleč v ozadju za njima. Tudi to mnenje je vsaj za zračno vojno popolnoma zmotno. Prav kar se zračne vojne tiče, smo priče presenetljivega povratka boja moža proti možu kakor je bilo njega dni v viteških časih. Tudi danes se je čudovito razvila človeška volja in človeška moč, ki tega majhnega, nebogljenega človeka pilota visoko gori pod nebom usposablja za gospodarja zraka, ki so mu pokorni stroji in orožje, ki je tako rekoč gospod nad življenjem stotin in tisočev ljudi doli na zemlji...

Nemško-angleška zračna vojna je podobna dvoboju, v kateri nastopata vedno le po dva in dva in morata vedno do skrajnosti napeti vse svoje telesne in duševne sile, morata biti v stalni in neprekinjeni napetosti, da bi obvladala nasprotnika. Vojne zvižace, prevejanosti vseh vrst nad nasprotnikom, posamezni nenadni napadi, zanke in pasti, vsak dan se menjajoči se način v napadu in obrambi, nenadni ostri udari iz zaledja, to so znamenja te vojne, ki se odigrava v višinah 100 do 5000 metrov.

Vsemu temu so se sedaj pridružile še podnebne okolnosti, ki so povzročile, da je boj še ostrejši, še zvihtejši, še bolj nečloveški in do skrajnosti nevaren. Jesenska megla, za katero so pričakovali, da bo onemogočila zračno vojno, je ni prikinila, temveč jo je le otežkočila. Kdor se dvigne v najlepšem vremenu na flamski ali severni francoski obali, je lahko čez nekaj minut na drugi strani Rokava že zavrt v gosto londonsko meglo. Tako postaja vedno važnejša tehnika letanja v temi in brez razgleda, teh-

nika letanja skozi gosto meglo, skozi deževje in debele oblake, skozi zaporni ogenj sovražne protiletalske obrambe, skratka, tehnika tveganja skozi tisoč neznanih nevarnosti...

Način boja se vsak dan menja

Vsak meter, ki ga preleti letalec, je korak v negotovost, ki lahko prinese smrt. Nikdar ne veš, kje in kako te bodo sprejeli sovražni lovci. Ne veš, če bo obramba od tal takšna, kot je bila včeraj, ali drugačna. Ne veš, če se bodo sovražni lovci spustili na tebe od spodaj, ali se bodo sovražni lovci spustili na tebe od zgoraj, ali te bodo ločili od tvojega krdele in te potem na samem napadli? Ali pa bodo morda igrali mitvega moža, se kakor da bi bili zadeti, spustili proti zemlji, da bi mislil, da si varen, potem pa te nenadno od zadaj napadli? Vse je mogoče.

Isto velja seveda tudi za Nemce. Nemški strnoglavci vrste „Stuka“ že davno niso več „zadnja novost“. Danes napadajo Nemci že z drugimi popolnoma novimi in boljimi bombniki, ki lahko v enem naskoku in v eni noči uničijo veliko mesto. In nemški protiletalski topovi, kakor tudi nemški lovci so vsak dan boljši, tudi oni spreminjajo svojo taktiko, prav tako kakor angleška napadalna „prometna“ in „industrijska“ krdele, ki prihajajo ponoči nad Nemčijo. Zdi se celo, da so Angleži pri strašnih udarcih, ki jih vsak večer dobivajo angleška mesta, že nekoliko onemogli.

Letalski hangarji iz lepenke

Vsak dan prinaša nova presečenja. Novim načinom pri napadu in obrambi se pridružujejo še vojne zvižace, ki pri vsej strašni žaloigri te vojne včasih kaj ugodno in olajševalno vplivajo na živce. Tako so Angleži pred kratkim postavili navidezno veliko letališče. Nekaj travnikov jim je služilo v ta namen. Na robih so postavili velike lope ali hangarje za letala iz — lepenke. Nemci so jih res kmalu močno bombardirali. Dvakrat, trikrat se je Angležem posrečila ta nanka, četrtič pa so se Angleži zelo začudili, zakaj niso eksplodirale bombe, ki so bile vržene na vabe iz lepenke. Skrbno in radovedno so se po odhodu nemških letal približali navideznemu letališču, pa so spoznali, da so bile vržene ta dan lesene bombe.

Gospodarski tečaj v lendavskem srezu

Kralj. banska uprava je odobrila, da se bodo vršili v lendavskem srezu gospodarski tečaji, organizirani s pomočjo Kmečke zveze v Ljubljani in Kmetijske zbornice v sledečih krajih:

Na Kobilju: v ponedeljek dne 27. januarja 1941. in v ponedeljek dne 3. februarja 1941. Tečaj se vrši v ljudski šoli na Kobilju z začetkom ob 8. uri zjutraj.

V Bogojini: v četrtek dne 30. januarja 1941. in v četrtek dne 6. februarja 1941. Tečaj se vrši v ljudski šoli v Bogojini z začetkom ob 8. uri zjutraj.

Prvi dan bodo v obeh krajih sledeča predavanja:

1. Splošen pregled gospodarstva v srezu in gospodarstvo, pospeševalni načrt sres. kmet odbora. Predava sres. kmet. referent ing. Peternel Mirko.

2. Kmetijsko združništvo in organizacije. Predava Titan Janez, poslovodja Osred. kmet. zadruga iz M. Sobote.

3. Sadjarstvo (saditev mladega drevja, primerne sorte, vzgoja mladega drevja v prvih letih, gnojenje, čiščenje starejšega drevja, precepljanje). Predava strokovni učitelj Sitar Franc na kmet. šoli Rakičan.

Drugi dan bodo v obeh krajih sledeča predavanja:

1. Živinoreja (krmljenje in krma. Vzreja plemenske živine). Predava sres. kmet. referent ing. Peternel iz Lendave.

2. Zivinozdravstvo. Predava bavninski veterinar Baša Ignac, Beltinci.

3. Pridelajmo več dobre krme. Predava sreski kmet. referent ing. Peternel, Lendava.

Predavanja bodo predpoldne, začetek ob 8. uri. Trajala bodo z razgovorom vred po eno uro in pol.

Predavanja bodo poljudna, nazorna in vsakemu razumljivo podana. — Ker je snov zajeta iz praktičnega gospodarstva, vabimo starejše in mlajše kmetovalce, da se teh tečajev udeležijo v čimvečjem številu.

Ko so namreč Nemci spoznali zvižaco, so se še oni pošalili z lesenimi bombami na papirnato letališče. Isto je večkrat v Nemčiji, kjer se tudi pripeti, da Angleži bombardirajo nalašč za njih postavljene tovarne iz lepenke.

Zima je tu in noči so dolge. Zračni napadi, ki se vrste sedaj večinoma le ponoči, bodo lahko daljši in

NE POZABITE,

da imam v največji izbiri in stalno v zalogi

RADIOAPARATE

na najboljših znamk,

ŠIVALNE STROJE,

PISALNE STROJE,

KOLESA in GUME

še vse po nizki ceni

Štivan Ernest

Telefon št. 89. M. SOBOTA

Na prodaj

je posestvo marof, ki obsega 10 oralov njiv in travnikov v eni parceli, stanovanjsko hišo in pripadajočo gospodarsko poslopje ob glavni cesti v Črensovcih. — Kupci naj se zglasijo pri CIGAN JOŽEFU, cestn. nadzorniku v Ormožu.

Pošta

Gospod Terezija, Selo 133. Novine in Marijin List pošljemo. Kalendar iščite pri preč. g. Fafleku na farofu, tja smo ga poslali. — Roudi Štefan, Kovačevci 9. Hvala za priznanje, da ste Novine redno dobivali. Isto bo tudi v novem letu. — Hari Marija, Krašče 65. Javi nam, kedaj si odjavila Novine in Marijin List iz Francije. Mi odjave nismo sprejeli, moraš to dokazati — Sukič Janoš, Boreča. Na 1940. leto vsa naročnina plačana. — Gjorek Franc, Bukovnica. Za leto 1939. in 1940. vsa naročnina plačana. — Flok Franciška, Motovilci 63. Če kakšno pritožbo maš, obrni se na novoga g. urednika. — Gumilar Aleksander, Videnci. Ker rec Janez, ki je v Bačkovi p. Sv. Benedikt, je vam plačal naročnino. Prosimo, sporočite nam, koliko. Kalendarje dobite na vašem župnišču. — Soeur Louise Farkaš, Cadene Lorraine pres Toulouse Haute Garonne France. Tisti, ki je poslal na omenjeni naslov nekaj številč. Novin in M. Listov v Francijo, naj se javi na uredništvu Novin v M. Soboti, Križeva ul. 4. Pošiljka je prišla nazaj, ker v Nemčijo in zasedeno Francijo časopisi sploh ne gredo.

hujši. To pridobitev na nočnem času bosta oba tabora skušala dobro izrabiti. Neizprosni boj med dvema velikoma, ki se odigrava v brezkončni zračnem prostoru, bo pred koncem prinesel še na stotine čudovitih presečenj in na tisoče posameznih tihih junaštev, ki bodo najodločilnejša za zmago ali poraz.

MATIJA MALEŠIČ:

K r u h

POVEST SLOVENSKE KRAJINE

In čakajo. In ozebajo. In zabavljajo na Ritoperja in ga preklinjajo. In zbadajo Česarja in ga jeze. In zbadajo drug drugega in je drug drugemu v napotje in v nadlego.

Ritoperja ni in ni.

Dečko na dežju se ne more premagati. Do kože ga je premočil dež, noge mu drevene, prstov na roki ne čuti. Zadrževan jok ga strese. Milo zajoka. Ko da je komaj čakala, da zajoče kdo drugi, zaihti poleg njega deklica.

Ko blisk se raznese jok med mladimi, ki so prvič zapustili očetovo streho in materino krilo.

In ženam na dežju in v mrazu se raztaja srce. Pritajeno in ko v sramu pomorejo mladini.

Možje in fantje molče in jih ne tolažijo. O, saj bi zajokal z ženami in dečki in deklicami marš kateri, da ga ni sram.

O kruh, kruh, ki ga režeš, palir!

Šesto poglavje

Na marofe

V temi in dežju zasvetijo luči in se bližajo.

„Ritoper!“

„Kaj res misli, da pojdemo v tem vremenu na marofe?“

„Zapisan si mu!“

Med delavci se preriva Časar.

„Prisluškoval je, da pove Ritoperju.“

Časar se izvije iz množice.

„Ritoper!“

„Malo dolgo sem se zamudil. Nisem mogel drugače. Še to in ono sem moral urediti in se porazgovoriti, pa je minil čas.“

„Da se le nisi vgreznil v zemljo! Da si čul, kako so te preklinjali!“

„Horvat?!“ kipi v Ritoperju.

„Horvata nisem čul! Ali drugi! Vsi!“

Pet svetilk prisveti za Ritoperjem na postajališču. Možje, ki jih nosijo, so oblečeni v nepremočljive plašče pa še godrnjajo nad dežjem in blatno potjo.

Siloma potlačijo dečki in deklice in žene jok. Pretrganih in zamolklih vzdihov ne morejo zadržati.

„Ljudje, stopite semkaj v vrsto!“

„Na dež?“ vpraša glas iz lope.

„Dovolj ste se nalajali! Veni v vrsto!“ Časarjev glas je sirov.

„Ali ga čujete? Kriči ko nad hudodelci!“

„Ritoper, zdaj čuješ sam! Niti ene tvoje do brote niso vredni!“

„Tak vstopita v vrsto! Saj vas ne raztopi ta pohlevni dežek!“

Pa je težko pripraviti tiste v lopi, da stopijo na dež. Boje se, da se vrinejo drugi na njihova mesta.

Dve žarki luči zasvetita v temi. Po cesti prihaja topot konjskih kopit in ropotanje koles.

„Hitro, hitro! V vrsto!“ Ritoper grabi po bližjih in jih ureja.

„Kaj naj to pomeni?“

„Gospod pride in vas [pogleda. Hitro, hitro! Kočija je že tu.“

Časar ves oživi. Poravnava, naravnava in izravnava vrsto.

„Ali zapove k pozoru ko pri vojaškem raportu?“

„Kaj hoče Ritoper s to komedijo?“

„Ko živina ste! Niti trohice smisla nimate za red in disciplino!“ se jezi Časar in vleče v vrsto Horvata, ki je stal ob strani.

Pred postajico se ustavi kočija. Ritoper steče k njej in že med potom sname klobuk z glave. Iz kočije stopi petdesetleten gospod, si zaviha ovrtnik in vpraša: „Kje so?“

„Spredaj, na peronu!“ Ritoper se priklanja.

Gospod pride z urnimi koraki pred vrsto, vzame najbližjemu možu v dežnem plašču svetiljko, jo dvigne nad glavo in posveti po delavcih.

Časar šteje delavce; ko ga osvetli luč, preneha šteti, stopu h gospodu, udari s peto ob peto, vzboči prsi in dvigne glavo. „Gospod... gospod upravitelj, javljam; delavci in delavke pripravljeni!“

Gospod osupne. „Kdo je to?“

„Moja desna roka! Moj pomočnik!“ pojasnjuje Ritoper.

Gospod poniža svetiljko in premotri Časarja od nog do glave. Ničesar ne reče, stopi k ženskam in si vsako ogleda. Ritoper in Časar vsa sledita.

Moškega si gospod ne ogleda vsakega. Pred Gezo pa obstoji, motri njegovo mestno obleko in njegove žolte dokolenice. „Kako delo bo opravljal tale?“

„Kuhar!“ pove Ritoper.

Gospod še enkrat premotri Gezo od nog do glave.

Ritoper opazi v Horvatovih očeh besen srd in odkrito sovraštvo. Še gospoda zanimajo sršči pogledi iz rdečih, krvavih oči.

„Mož mi je dolžan... Izterjati dolgovo skoro ne morem drugače ko da ga jemljem s seboj na delo!“ skuša pojasnjevati Ritoper.

Gospod zamahne z roko, vrne možu svetiljko in odhaja h kočiji. „Ni baš najboljši material!“

„Izmučeni so od dolge vožnje in čakanja v dežju.“

„Deset, dvajset moških bi bilo, vsi drugi...“

„Delo bo opravljeno, kakor je pogojeno! To je glavno!“ se vsili Časar v pogovor.

„Le glejte, Ritoper!“ Gospod sede v kočijo.

„Brez skrbi, gospod upravitelj!“

Gospod ukaže pognati. Ritoper se globoko priklanja, Časar stoji zravnano ko sveča.

„Čemu ta komedija?“ vpraša glas v vrsti.

„Kar hodim na delo, je še ni bilo podobne!“

Čemu?“ Strupeno se zakrohoče Horvat. „Tudi živino priženo na semenj, da si jo ogleda, kdor jo hoče kupiti.“

Ritoper in Časar se vračata.

„Semenj...“ izreče nekdo v sredini vrste.

Ritoper pograbi svojo pletenico in sili k odhodu.

„Tako se nismo pogodili!“ vzroji mož z Ravenskega. „Še zajec se stiska v suhem in varnem zavetišču, mi pa naj brodim v tej noči po blatu in dežju!“

(V drugo naprej)